

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA PSIHOLOGIJA V LETU 2018

Poročilo DPK SM za psihologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami.....	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	19
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah.....	20
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	21
5.1	Zunanje ocenjevanje	21
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	22
6	Povzetek.....	23
6.1	Ocena uspeha kandidatov	23
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	23
6.3	Druge ugotovitve	24

Avtorja:

Božena Veber Rasiewicz, glavna ocenjevalka za psihologijo

dr. Melita Puklek Levpušček, predsednica DPK SM za psihologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za psihologijo na svoji 11. redni seji 12. 10. 2018.

Ljubljana, september 2018

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno matura (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura) in
- **ostali SM**, to so:
  - kandidati z maturitetnim tečajem,
  - 21-letniki,
  - odrasli,
  - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
  - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
  - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
  - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

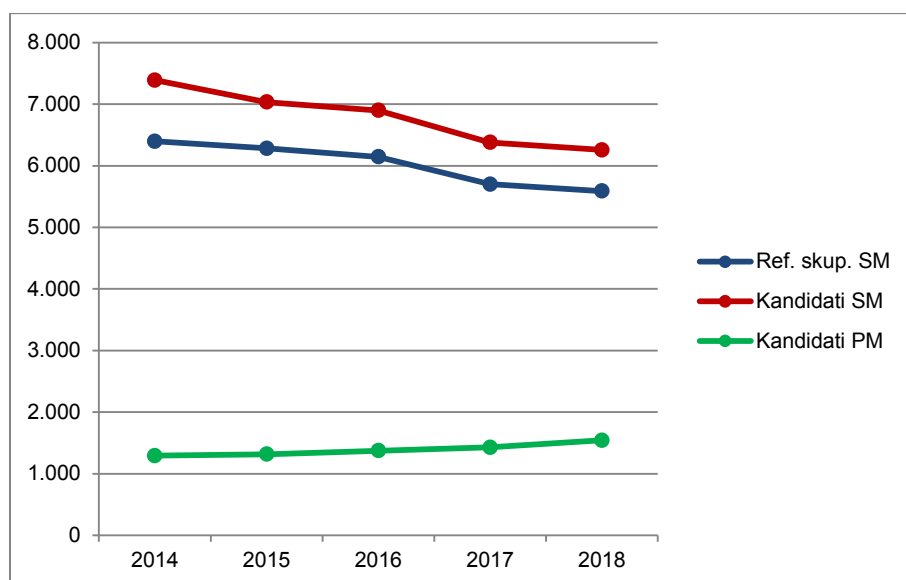
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	6.396	7.389	1.294
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429
2018	5.589	6.255	1.544

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

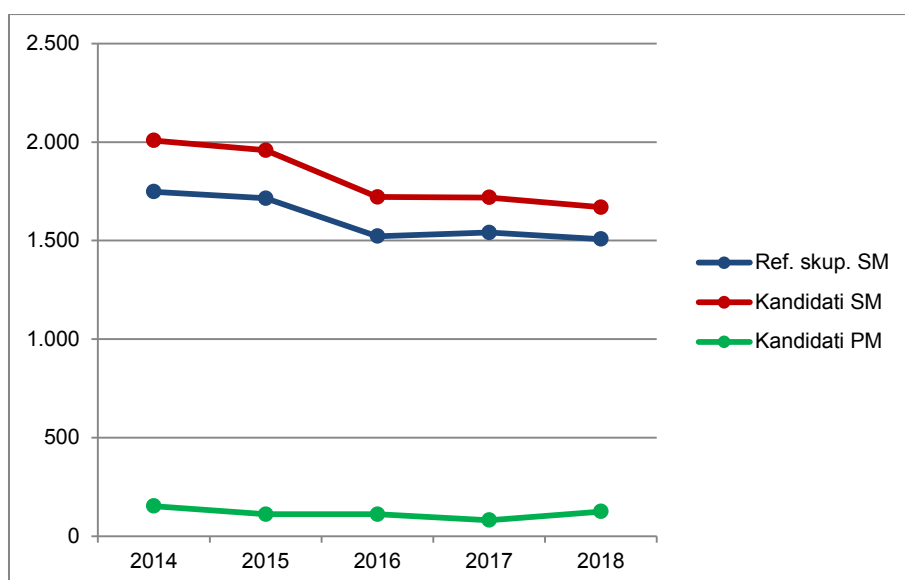
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali psihologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	1.748	2.008	153
2015	1.715	1.958	112
2016	1.522	1.721	112
2017	1.541	1.719	82
2018	1.508	1.669	126

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

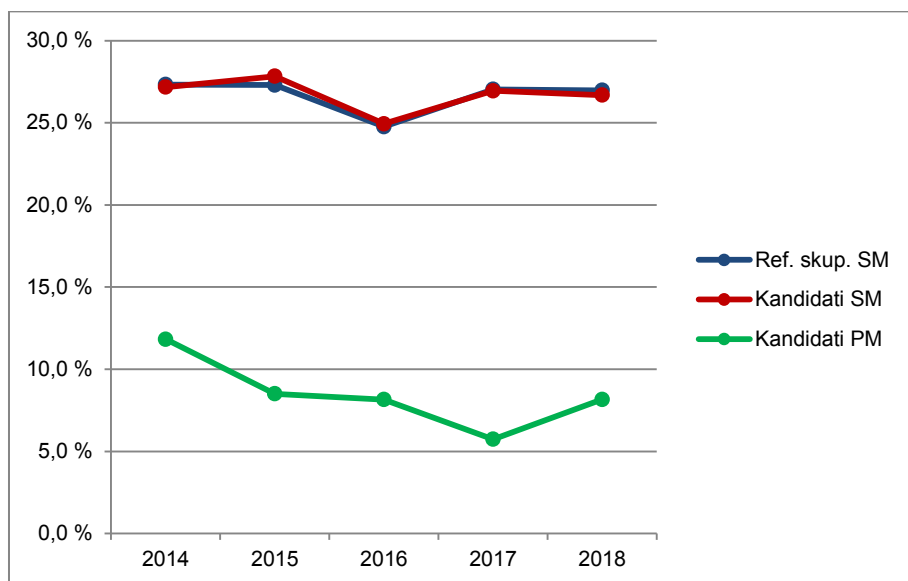
Vir: Državni izpitni center, 2018

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali psihologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2014 do 2018 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2014	27,3 %	27,2 %	11,8 %
2015	27,3 %	27,8 %	8,5 %
2016	24,8 %	24,9 %	8,2 %
2017	27,0 %	26,9 %	5,7 %
2018	27,0 %	26,7 %	8,2 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2014–2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.322	73,6 %
Klasična gimnazija	81	4,5 %
Gimnazija	1.403	78,2 %
Tehniška gimnazija	34	1,9 %
Ekonomska gimnazija	36	2,0 %
Umetniška gimnazija	35	1,9 %
Strokovna gimnazija	105	5,8 %
Ref. skup. SM	1.508	84,0 %
Ostali SM	161	9,0 %
Kandidati SM	1.669	93,0 %
Kandidati PM	126	7,0 %

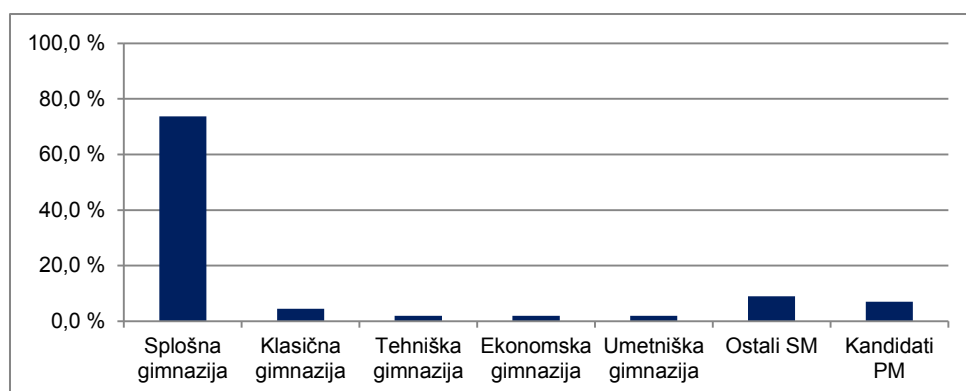
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

Vir: Državni izpitni center, 2018

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

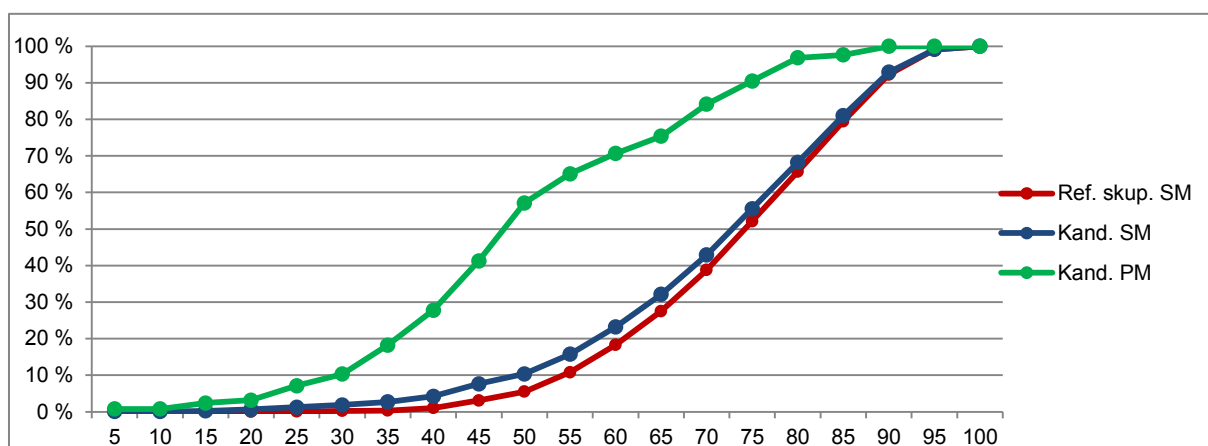
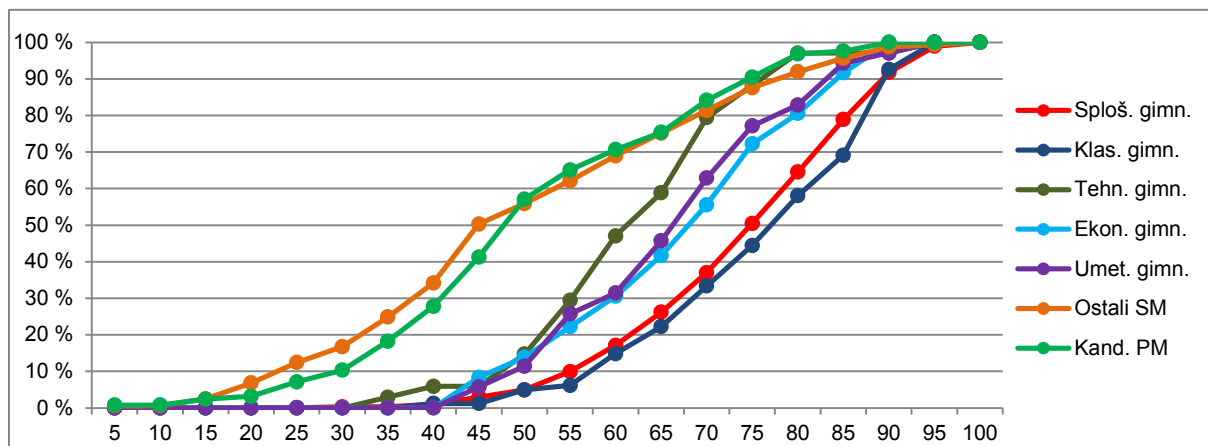
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	2
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	1
21-25	1	0	1	0	0	0	0	1	10	9	5
26-30	3	0	3	0	0	0	0	3	10	7	4
31-35	0	0	0	1	0	0	1	1	14	13	10
36-40	9	1	10	1	0	0	1	11	26	15	12
41-45	26	0	26	0	3	2	5	31	57	26	17
46-50	26	3	29	3	2	2	7	36	45	9	20
51-55	66	1	67	5	3	5	13	80	90	10	10
56-60	95	7	102	6	3	2	11	113	124	11	7
61-65	120	6	126	4	4	5	13	139	149	10	6
66-70	143	9	152	7	5	6	18	170	180	10	11
71-75	178	9	187	3	6	5	14	201	211	10	8
76-80	186	11	197	3	3	2	8	205	212	7	8
81-85	190	9	199	0	4	4	8	207	213	6	1
86-90	170	19	189	0	3	1	4	193	198	5	3
91-95	95	6	101	1	0	1	2	103	104	1	0
96-100	14	0	14	0	0	0	0	14	15	1	0
SKUPAJ	1.322	81	1.403	34	36	35	105	1.508	1.669	161	126

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	7 %	3 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	12 %	7 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	17 %	10 %
35	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	1 %	0 %	3 %	25 %	18 %
40	1 %	1 %	1 %	6 %	0 %	0 %	2 %	1 %	4 %	34 %	28 %
45	3 %	1 %	3 %	6 %	8 %	6 %	7 %	3 %	8 %	50 %	41 %
50	5 %	5 %	5 %	15 %	14 %	11 %	13 %	6 %	10 %	56 %	57 %
55	10 %	6 %	10 %	29 %	22 %	26 %	26 %	11 %	16 %	62 %	65 %
60	17 %	15 %	17 %	47 %	31 %	31 %	36 %	18 %	23 %	69 %	71 %
65	26 %	22 %	26 %	59 %	42 %	46 %	49 %	28 %	32 %	75 %	75 %
70	37 %	33 %	37 %	79 %	56 %	63 %	66 %	39 %	43 %	81 %	84 %
75	50 %	44 %	50 %	88 %	72 %	77 %	79 %	52 %	56 %	88 %	90 %
80	65 %	58 %	64 %	97 %	81 %	83 %	87 %	66 %	68 %	92 %	97 %
85	79 %	69 %	78 %	97 %	92 %	94 %	94 %	79 %	81 %	96 %	98 %
90	92 %	93 %	92 %	97 %	100 %	97 %	98 %	92 %	93 %	99 %	100 %
95	99 %	100 %	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	99 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2018

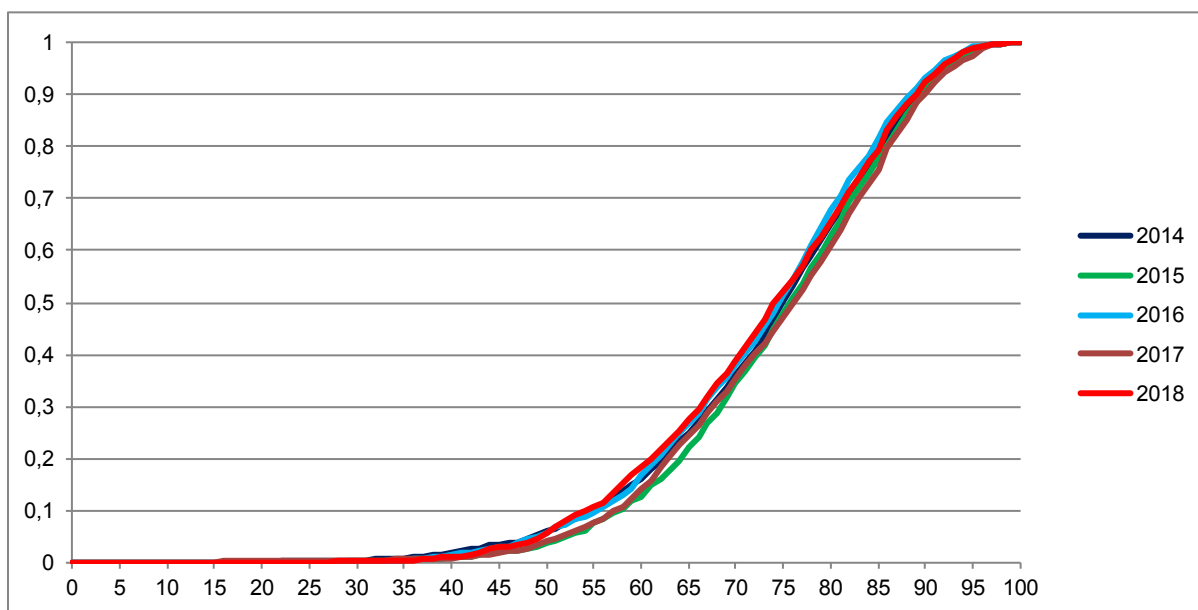
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2014 do 2018, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2014	48	61	74	86
2015	48	61	74	86
2016	47	60	73	85
2017	48	61	74	86
2018	48	61	74	86

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2018

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2018 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

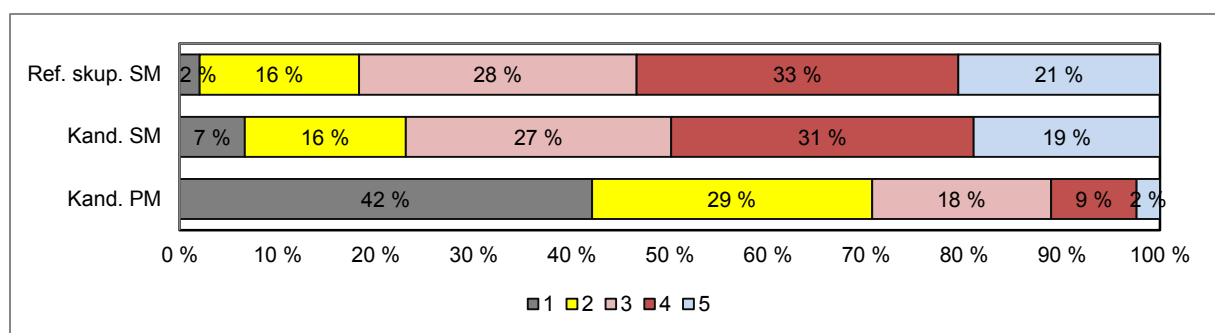
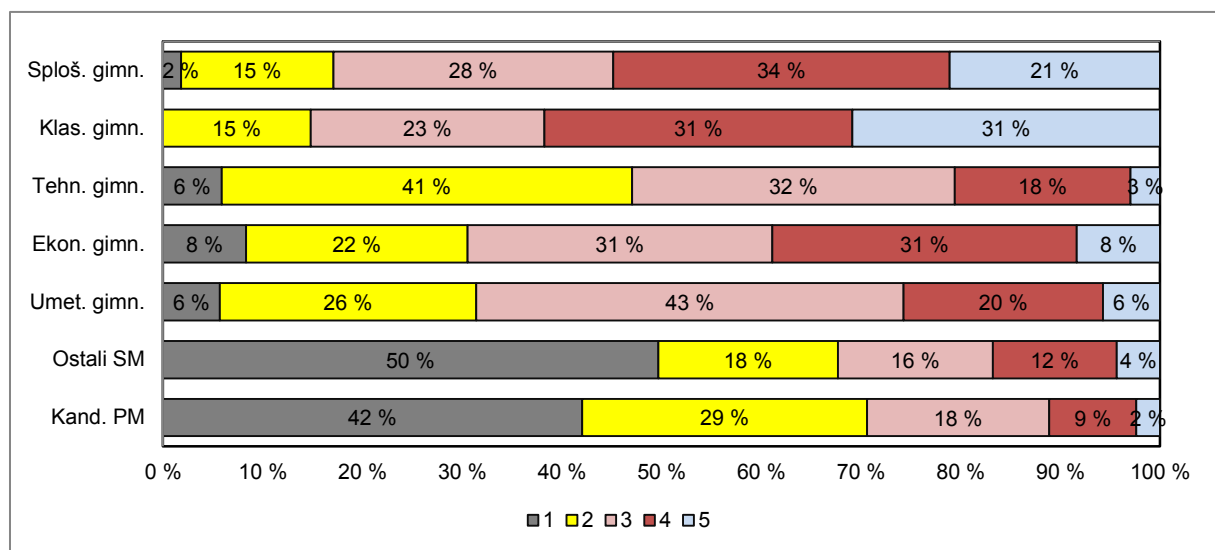
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	24	0	24	2	3	2	7	31	111	80	53
2	202	12	214	14	8	9	31	245	274	29	36
3	371	19	390	11	11	15	37	427	452	25	23
4	446	25	471	6	11	7	24	495	515	20	11
5	279	25	304	1	3	2	6	310	317	7	3
Uspešni	1.298	81	1.379	32	33	33	98	1.477	1.558	81	73
Skupaj	1.322	81	1.403	34	36	35	105	1.508	1.669	161	126

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	2 %	0 %	2 %	6 %	8 %	6 %	7 %	2 %	7 %	50 %	42 %
2	15 %	15 %	15 %	41 %	22 %	26 %	30 %	16 %	16 %	18 %	29 %
3	28 %	23 %	28 %	32 %	31 %	43 %	35 %	28 %	27 %	16 %	18 %
4	34 %	31 %	34 %	18 %	31 %	20 %	23 %	33 %	31 %	12 %	9 %
5	21 %	31 %	22 %	3 %	8 %	6 %	6 %	21 %	19 %	4 %	2 %
Uspešni	98 %	100 %	98 %	94 %	92 %	94 %	93 %	98 %	93 %	50 %	58 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2018

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2018

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1.322	81	1.403	34	36	35	105	1.508	1.669	161	126
Povprečni splošni uspeh pri SM*	18,93	20,59	19,03	16,25	16,45	16,93	16,55	18,87	18,78	16,23	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,79	3,83	3,79	3,53	3,67	3,54	3,58	3,78	3,73	3,00	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,72	3,90	3,73	3,35	3,72	3,63	3,57	3,72	3,69	3,12	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,57	3,78	3,58	2,71	3,08	2,94	2,91	3,54	3,39	2,04	2,01
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,56	3,77	3,57	2,71	3,06	2,94	2,90	3,52	3,38	2,00	2,01
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	73,52	75,21	73,62	61,81	66,81	65,97	64,91	73,02	70,76	49,64	50,53
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	75	76	75	60,5	68	67	67	74	73	45	49,5
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	13,11	12,68	13,08	12,57	13,12	12,99	12,96	13,26	15,68	20,24	17,43
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,94	3,69	3,92	3,74	3,64	3,21	3,53	3,90	3,86	3,06	4,10
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,38	4,51	4,38	4,15	4,00	3,88	4,00	4,36	4,34	3,95	3,96
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,73	0,68	0,73	-	-	0,66	0,71	0,74	0,74	0,67	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,73	0,77	0,73	-	-	0,89	0,61	0,72	0,72	0,59	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,66	0,72	0,66	-	-	0,75	0,50	0,66	0,65	0,53	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,69	0,69	0,69	0,49	0,65	0,64	0,60	0,68	0,70	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,69	0,69	0,69	0,49	0,65	0,64	0,60	0,68	0,70	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,64	0,69	0,64	0,66	0,74	0,53	0,60	0,64	0,65	0,56	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,45	0,56	0,46	-	0,50	0,52	0,49	0,47	0,47	0,38	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,37	0,42	0,37	0,28	0,29	0,20	0,21	0,37	0,46	0,39	0,37
Odstotek neuspešnih s PP	1,82	0,00	1,71	5,88	8,33	5,71	6,67	2,06	6,65	49,69	42,06
Odstotek neuspešnih brez PP	3,10	1,23	2,99	5,88	11,11	5,71	7,62	3,32	8,03	52,17	42,06

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

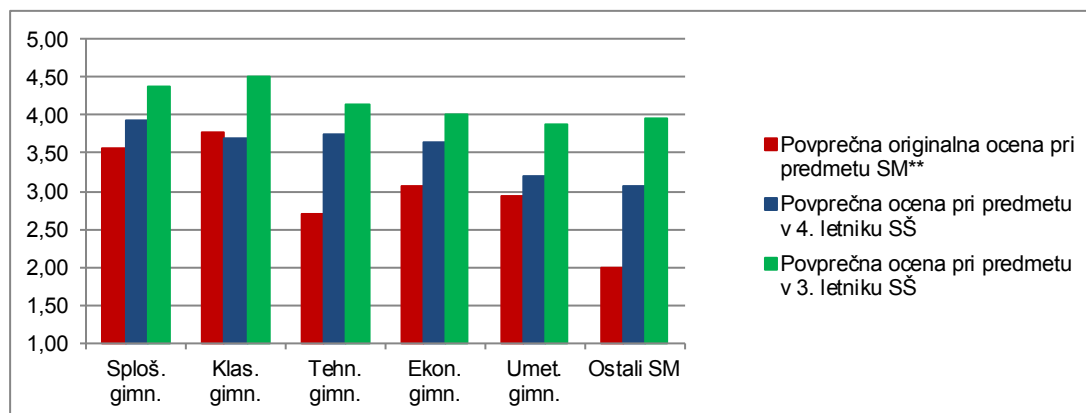
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz psihologije in povprečnih ocen iz psihologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

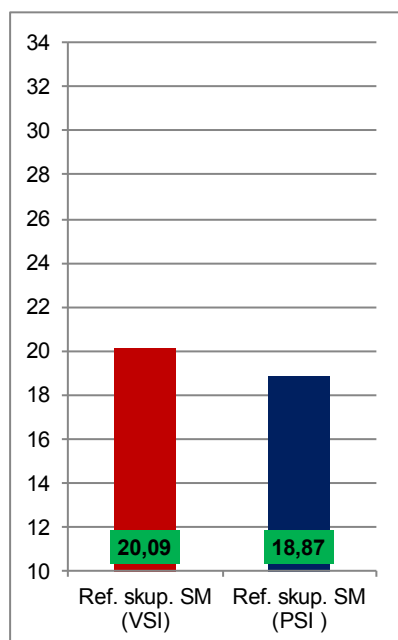
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2018

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2018 prvič v celoti opravljali splošno matura (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz psihologije (ref. skup. SM – PSI).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2018

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

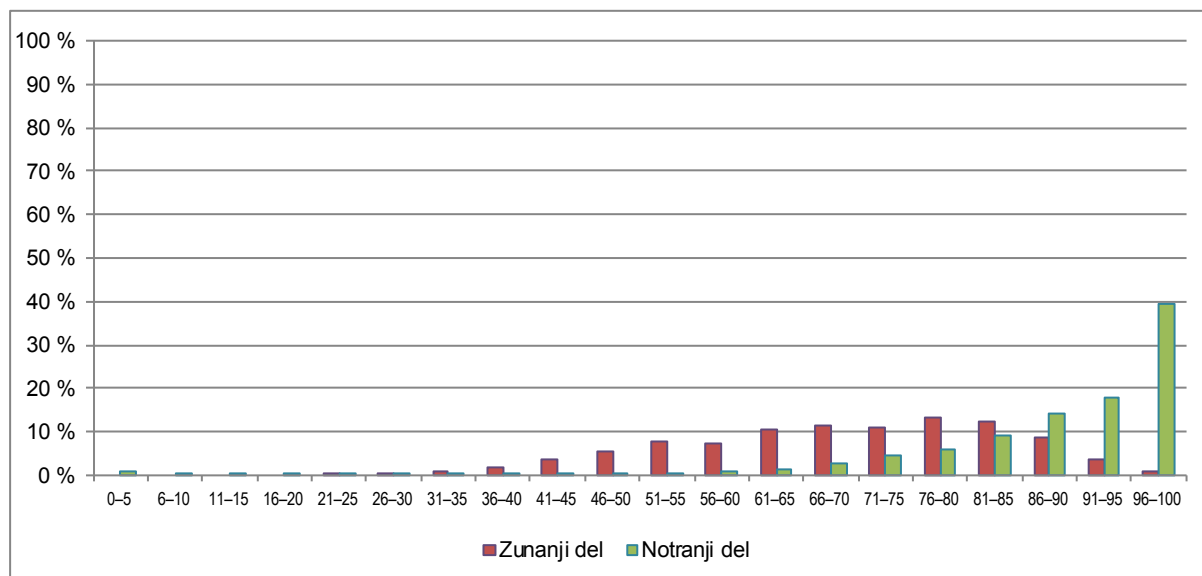
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.508	1.508
Povprečno število odstotnih točk	55,00	18,01
Standardni odklon odstotnih točk	11,88	2,95
Maksimalno število odstotnih točk	79,50	20,00
Povprečna težavnost	0,69	0,90

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	1 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	1 %	0 %
31–35	1 %	0 %
36–40	2 %	0 %
41–45	4 %	0 %
46–50	5 %	1 %
51–55	8 %	1 %
56–60	7 %	1 %
61–65	10 %	2 %
66–70	11 %	3 %
71–75	11 %	5 %
76–80	13 %	6 %
81–85	12 %	9 %
86–90	9 %	14 %
91–95	4 %	18 %
96–100	1 %	40 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2018

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2018.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Seminarska naloga
Število kandidatov	1.508	1.508	1.508	1.508
Povprečno število odstotnih točk	24,31	11,78	18,90	18,01
Standardni odklon odstotnih točk	6,73	1,56	5,50	2,95
Maksimalno število odstotnih točk	36,00	14,00	30,00	20,00
Povprečna težavnost	0,68	0,84	0,63	0,90

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, kandidati pa izberejo tri. Naloge se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so tokrat bila:

1. naloga: psihološki test, merske značilnosti testov;
2. naloga: čustva, funkcije čustev, vpliv čustev jeze in strahu na vedenje;
3. naloga: ustvarjalnost, faze ustvarjalnega procesa, izražena osebnostnih lastnosti in sestavin osebnostne čvrstosti pri ustvarjalnih posameznikih;
4. naloga: vrednote, hierarhija vrednot, kategorije v hierarhiji vrednot.

Statistični podatki (% izbire naloge, povprečno števil doseženih točk pri nalogi, indeks težavnosti, indeks diskriminativnosti in indeks objektivnosti) so v nadaljevanju prikazani ločeno po izpitnih polah in ločeno za seminarsko nalogo.

Preglednica 4.3.1: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 1

Naloga	N (1.508)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	974	65 %	7,09	0,59	0,65	0,81
2	1.295	86 %	8,41	0,70	0,61	0,79
3	1.326	88 %	7,78	0,65	0,66	0,85
4	929	62 %	9,19	0,77	0,59	0,80

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Največkrat so kandidati izbrali 3. nalogo (v 88 %), ki se vsebinsko nanaša na ustvarjalnost. Naloga je bila v 1. izpitni poli za kandidate srednje težka (IT je 0,65), njena diskriminativnost dobra, doseženo povprečno število točk pri tej nalogi pa 7,78 od možnih 12 točk.
- Na drugem mestu glede pogostosti izbora je bila 2. naloga (izbralo jo je 86 % kandidatov), vsebinsko se naloga nanaša na čustva in funkcije čustev. Kandidati so pri nalogi dosegli v povprečju 8,41 točke, glede na druge naloge je bila tudi ta za kandidate srednje težka (IT je 0,70), dobro diskriminativna, povprečno število doseženih točk pri tej nalogi pa 8,41.
- Prvo nalogo so kandidati izbirali v 65 %; naloga se vsebinsko nanaša na psihološki test in merske značilnosti testov. Indeks težavnosti je v prvi izpitni poli pri tej nalogi najnižji (IT je 0,59), kar kaže, da je bila za kandidate najtežja in temu primerno je najnižje tudi doseženo povprečno število točk (7,09 od možnih 12), diskriminativnost naloge je dobra (ID = 0,65).
- Najmanjkrat (v 62 %) so kandidati v prvi izpitni poli izbrali 4. nalogo, ki se vsebinsko nanaša na vrednote in hierarhijo vrednot. Po težavnosti je bila naloga glede na druge v tej izpitni poli najlažja (IT = 0,77) in temu primerno je bila tudi z najvišjim povprečnim številom točk (9,19 od možnih 12), diskriminativnost naloge pa je še vedno dobra (ID je 0,59).
- Ujemanje med ocenjevalci (glede na indeks objektivnosti) je pri vseh nalogah dobro (IO okrog 0,80), najvišje je ujemanje pri 3. nalogi (IO je 0,85), ki so jo kandidati sicer najpogosteje izbrali.

Izpitna pola 2 A

Izpitna pola 2 A vsebuje 14 vprašanj izbirnega tipa, kandidati rešujejo vse naloge, pri vsaki pa izbirajo med štirimi možnimi odgovori. Odgovorov na ta vprašanja zunanji ocenjevalci ne vrednotijo. Vsaka naloga je ovrednotena z 1 točko. Vprašanja nalog se nanašajo na vsa vsebinska področja, kot jih opredeljuje predmetni izpitni katalog za psihologijo.

Povprečno število absolutnih točk je 11,78 (od možnih 14), (povprečen) indeks težavnosti (če gledamo vseh 14 nalog skupaj) je 0,84 in tudi IT posameznih nalog so visoki, kar kaže, da so naloge za kandidate razmeroma lahke. K temu pripomore tudi dejstvo, da ta tip nalog omogoča kandidatom prepoznati pravilni odgovor, tistim brez znanja pa tudi možnost ugibanja. Nizki indeksi diskriminativnosti nakazujejo, da te naloge slabo diferencirajo kandidate glede na uspešnost pri celotnem izpitu.

Za kandidate je bila najlažja 2. naloga (IT je 0,98), ki se nanaša na opazovanje z ekstraspekcijsko (večina kandidatov je pravilno prepoznala, da gre za opazovanje vedenja). Sledi 10. naloga (prepoznati je bilo treba teoretične koncepte, značilne za humanistično smer v psihologiji, in večina kandidatov jih je pravilno prepoznala); indeks težavnosti pri tej nalogi znaša 0,95, indeks diskriminativnosti pa 0,24. Po težavnosti je močno izstopala 11. naloga, pri kateri je bilo treba prepoznati, katera od navedenih vrednot ne spada med vrednote dolžnosti in odgovornosti; indeks

težavnosti pri tej nalogi znaša 0,28 (naloga je bila torej za kandidate težja), indeks diskriminativnosti pa 0.18, kar ne potrjuje, da bi kandidati z več znanja to nalogo tudi pomembno uspešneje reševali.

Preglednica 4.3.2 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM za izpitno polo 2 A.

Preglednica 4.3.2: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2 A

Naloga	IT	ID
1	0,66	0,12
2	0,98	0,11
3	0,90	0,22
4	0,87	0,02
5	0,83	0,25
6	0,88	0,33
7	0,92	0,12
8	0,88	0,23
9	0,94	0,19
10	0,95	0,24
11	0,28	0,18
12	0,88	0,06
13	0,92	0,20
14	0,89	0,24

Izpitna pola 2 B

Izpitna pola 2 B vsebuje štiri naloge esejskega tipa, izmed katerih kandidati izberejo dve. Največje možno število točk, ki je pridobljeno iz odgovorov na posamezne dele strukturiranega eseja, je 14, kandidat pa lahko pridobi še 1 dodatno točko za notranjo zgradbo eseja (skupaj torej 15 možnih točk).

Izpitna pola 2 B vključuje strukturirane eseje, ki se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so tokrat bila:

1. naloga: predmet raziskovanja v psihologiji; tri velike skupine duševnih procesov;
2. naloga: zavestna in nezavedna motivacija;
3. naloga: struktura duševnosti po Freudu; prispevki psihoanalize, pomanjkljivosti, ki se očitajo psihoanalitikom;
4. naloga: področja osebnosti, poudarek na temperamentu in značaju.

Preglednici 4.3.3 in 4.3.4 prikazujeta osnovne statistične podatke za posamezne naloge in statistične podatke za posamezne postavke na treh ravneh zahtevnosti znanja.

Preglednica 4.3.3: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2 B

Naloga	N (1.508)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	686	46 %	9,72	0,65	0,57	0,68
2	733	49 %	8,01	0,53	0,53	0,60
3	940	62 %	10,85	0,72	0,59	0,60
4	655	43 %	8,72	0,58	0,61	0,68

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Največ kandidatov (62 %) je izbralo 3. nalogo (struktura duševnosti po Freudu); po pogostosti izbire je sledila 2. naloga (zavestna in nezavedna motivacija), ki jo je izbralo 49 % kandidatov; na tretjem mestu po pogostosti izbora je bila 1. naloga (predmet raziskovanja v psihologiji);

skupine duševnih procesov), izbralo jo je 46 % kandidatov, najmanj pogosto pa so izbirali 4. nalogo (področja osebnosti; temperament, značaj), ki jo je izbralo 43 % kandidatov.

- Težavnost nalog je ustrezna, zmerna, najtežja je bila za kandidate 2. esejska naloga (zavestna in nezavedna motivacija).
- Naloge dobro razlikujejo kandidate glede uspešnosti/neuspešnosti na celotnem testu, indeksi diskriminativnosti se gibljejo med 0,53 in 0,61.
- Povprečno število doseženih točk pri nalogah esejskega tipa se giblje med 8,01 (2. naloga) in 10,85 točke (3. naloga) od možnih 15 točk pri posamezni nalogi.
- Iz preglednice 4.3.4 je razvidno, da je v okviru vsake konkretne naloge znotraj posameznih postavk oz. na različnih ravneh zahtevnosti (znanje, razumevanje/uporaba, sinteza/vrednotenje) težavnost optimalna, IT se na vseh postavkah gibljejo med 0,51 in 0,83. V povprečju je bila za kandidate najlažja postavka na ravni znanja pri 1. nalogi (IT 0,83 kaže, da so kandidati večinoma z lahkoto znali navesti tri velike skupine duševnih procesov ter dejstvo, da psihologija preučuje tudi osebnost in obnašanje). Druga najlažja postavka pa je bila na ravni znanja pri 3. nalogi (IT 0,80 kaže, da je bilo za kandidate razmeroma lahko opisati po dve značilnosti vsakega dela strukture duševnosti po Freudu).
- Indeksi diskriminativnosti znotraj posameznih postavk se gibljejo nad 0,40, kar kaže na dobro oz. zelo dobro diskriminativnost.
- Objektivnost ocenjevanja je v večini zmerna, najvišja je na ravni ocenjevanja znanja. Glede na to, da gre za ocenjevanje nalog esejskega tipa, je takšna objektivnost pričakovana. Nekoliko nižja, a še vedno sprejemljiva, je objektivnost pri vseh postavkah 3. esejske naloge ter pri vseh nalogah na ravni razumevanja/uporabe ter sinteze/vrednotenja. Pri teh postavkah je ujemanje med ocenjevalci slabše kot na ravni ocenjevanja znanja. To ima večkrat za posledico pojavljanje kontrolnega ocenjevanja izpitne pole 2 B.

Preglednica 4.3.4: Osnovni statistični podatki za posamezne postavke na različnih ravneh zahtevnosti pri nalogah izpitne pole 2 B

Postavka	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1. znanje	3,30	0,83	0,46	0,83
1. razumevanje	3,55	0,71	0,51	0,55
1. sinteza	2,69	0,54	0,48	0,50
2. znanje	2,51	0,63	0,49	0,68
2. razumevanje	2,53	0,51	0,41	0,49
2. sinteza	2,89	0,58	0,44	0,45
3. znanje	3,20	0,80	0,52	0,54
3. razumevanje	3,50	0,70	0,53	0,53
3. sinteza	3,81	0,76	0,53	0,54
4. znanje	2,27	0,57	0,58	0,70
4. razumevanje	3,11	0,62	0,52	0,51
4. sinteza	3,20	0,64	0,58	0,56

Seminarska naloga

Iz preglednice 4.3.5 je razvidno, da dosegajo kandidati pri seminarski nalogi v povprečju visoko število točk (18,01 od možnih 20), diskriminativnost je primerna oz. dobra (ID je 0,37), povezanost (korelacija) med oceno seminarske naloge in zunanjim delom izpita splošne mature pa je nizka.

Preglednica 4.3.5: Osnovni statistični podatki za seminarsko nalogo

Semin. naloga	N (1.508)	% izbire	Povprečno šte . točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Korelacija med notranjo in zunanjo oceno
	1.508	100%	18,01	0,90	0,37	0,3684

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

4.4.1 Strukturirane naloge

1. strukturirana naloga (psihološki test, merske značilnosti testov)

- 1.1. Kandidati so pogosto pomanjkljivo opredeljevali psihološki test; niso pravilno navajali vseh štirih merskih značilnosti testov, dodajali so npr. standardiziranost in preverljivost, ki nista merski značilnosti.
- 1.2. Kandidati so pogostokrat navajali neustrezna vprašanja za ugotavljanje sposobnosti (bolje so se odrezali pri navajanju vprašanj za ugotavljanje vrednot).
- 1.3. Neustreznost uporabe testa iz revije za najstnike niso vezali na merske značilnosti, pojasnitve so se večkrat nanašale npr. na norme, nestrokovnost sestavljavca, (ne)standardizacijo ipd.

2. strukturirana naloga (čustva, funkcije čustev, vpliv čustev jeze in strahu na vedenje)

- 2.1. Kandidati so pogosto pomanjkljivo opredeljevali pojem čustva; niso ustrezno navajali (vseh) funkcij čustev, dodajali so neustrezne izraze za funkcije.
- 2.2. Pogosto so neustrezno pojasnjevali motivacijsko funkcijo čustva (govorili so o sami motivaciji, ne o motivacijski funkciji čustva).
- 3.3. S pojasnjevanjem pozitivnega in negativnega vpliva čustev jeze in strahu na vedenje kandidati v večini niso imeli težav.

3. strukturirana naloga (ustvarjalnost, faze ustvarjalnega procesa, izraženost osebnostnih lastnosti in sestavin osebnostne čvrstosti pri ustvarjalnih posameznikih)

- 3.1. Mnogi kandidati so pomanjkljivo opredelili pojem ustvarjalnosti.
- 3.2. Pri ponazarjanju poljubnega primera ustvarjalnega procesa niso zajeli oz. jasno ponazorili vseh štirih faz.
- 3.3. Niso navajali osebnostnih lastnosti, temveč nekatere druge značilnosti, ki so lahko bolj prisotne pri ustvarjalnih posameznikih (npr. čustvena zrelost/nezrelost ipd.).

4. strukturirana naloga (vrednote, hierarhija vrednot, kategorije v hierarhiji vrednot)

- 4.1. Kandidati so pomanjkljivo opredeljevali pojem vrednote.
- 4.2. Mnogi kandidati niso sledili navodilu, da zapišejo primer pogovora med hčerko in mamo, temveč so bolj opisovali okoliščine in jih pojasnjevali z vsebino vrednot.
- 4.3. Presoje so pogosto slabše utemeljevali.

4.4.2 Strukturirani eseji

1. strukturirani esej (predmet raziskovanja v psihologiji; tri velike skupine duševnih procesov)

Na ravni razumevanja in uporabe so kandidati pogosto opisovali različne duševne procese, niso pa pojasnjevali njihovega hkratnega pozitivnega oz. negativnega vpliva na učenje. Težave so imeli tudi na ravni sinteze/vrednotenja pri presojanju, kdaj bi uporabili eksperiment in kdaj opazovanje, če bi raziskovali vpliv duševnih procesov na učenje.

2. strukturirani esej (zavestna in nezavedna motivacija)

Na ravni znanja so kandidati pogosto pomanjkljivo opisovali motivacijski proces, težave so imeli tudi z razlikovanjem med zavestno in nezavedno motivacijo. Na ravni sinteze/vrednotenja niso našli ustreznih načinov za izboljšanje notranje motivacije pri učenju in delu.

3. strukturirani esej (struktura duševnosti po Freudu; prispevki psihoanalize in pomanjkljivosti, ki se očitajo psihoanalitikom)

Težave so se pojavljale predvsem na ravni razumevanja in uporabe, kandidati pogosto niso ponazorili konflikta med vsemi tremi deli strukture duševnosti po Freudu, ampak so velikokrat opisovali konflikt samo med dvema deloma strukture.

4. strukturirani esej (področja osebnosti, poudarek na temperamentu in značaju)

Kandidati so pogosto pomanjkljivo opredeljevali značaj. Na ravni razumevanja in uporabe se je izkazalo, da imajo mnogi težave z razumevanjem prosocialnega in proindividualnega vedenja. Težave pa so se kazale tudi na ravni sinteze/vrednotenja, predvsem pri pojasnjevanju vpliva sposobnosti na prosocialno vedenje posameznika.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

---

Zunanji ocenjevalci so prek vprašalnikov posredovali mnenje o nalogah in vprašanjih. Mnenje je posredovalo 33 ocenjevalcev. Nekateri so ocenili, da so bile naloge ustrezno sestavljene, nekateri pa so posredovali kritično mnenje na sestavo posameznih nalog.

Pripombe ocenjevalcev glede strukturiranih nalog se nanašajo predvsem na 1., nekoliko pa tudi na 2., 3. in 4. nalogo, in sicer:

- pri 1. nalogi je nekaj ocenjevalcev izjavilo, da je naloga premalo razumljiva (niso pa zapisali v čem); trije pa so zapisali, da naloga ni dovolj razumljiva v delu 1.2, ker po njihovem mnenju ni dobro postavljena zahteva, da naj (poleg ostalega) kandidati sestavijo dve vprašanji, s katerima bi lahko v psihološkem testu ugotavljali sposobnosti. Pri tem ocenjevalci navajajo, da je vprašanje oz. zahteva za kandidate lahko zavajajoča;
- pri 2. nalogi je nekaj ocenjevalcev navedlo, da je premalo razumljiva, niso pa specificirali, kaj ni razumljivo;
- pri 3. nalogi je bilo nekaj ocenjevalcev kritičnih do tega, da je v delu 3.3 naloga preobsežna (poleg osebnostnih lastnosti zahteva še vključevanje osebnostne čvrstosti);
- pri 4. nalogi so trije ocenjevalci zapisali, da je naloga premalo razumljiva v delu 4.3, da ni nedvoumno, ali naj kandidati za vsak poklic navedejo tri vrednote iz različnih kategorij ali naj vrednote za vse poklice izhajajo iz treh različnih kategorij;
- hkrati pa je nekaj ocenjevalcev ocenilo 4. strukturirano nalogo v celoti kot prelahko in eden od ocenjevalcev je takšno oceno izpostavil prav za del 4.3.

Pripombe ocenjevalcev glede strukturiranih esejev se nekoliko nanašajo na 1., 2. in 4. nalogo, in sicer:

- nekaj ocenjevalcev ocenjuje, da so naloge deloma premalo razumljive;
- nekateri ocenjevalci izjavljajo, da so predvsem na ravni razumevanja in uporabe posamezne naloge preobsežne;
- dva ocenjevalca ocenjujeta, da je 4. naloga oblikovno nepregledna.

Nekateri ocenjevalci pa so imeli pripombe tudi na *Navodila za ocenjevanje*, in sicer, da točkovanje med nalogami ni usklajeno oziroma da naloge niso enakovredno (uravnoteženo) točkovane.

Zunanji ocenjevalci so tudi ocenjevali, katere taksonomske stopnje kandidati slabše obvladajo, ko odgovarjajo na vprašanja. Po mnenju večine so imeli kandidati pri izpitu splošne mature iz psihologije 2018 večinoma težave na ravni znanja ter razumevanja in uporabe.

Zunanji ocenjevalci so na 5-stopenjski ocenjevalni lestvici ocenili sestavo izpitnih pol ter *Navodil za ocenjevanje*. Večina ocen se giblje med 3 in 4, povprečne ocene ter ocene, ki so se najpogosteje pojavljale (modus), pa so razvidne v preglednici 4.5.1.

Preglednica 4.5.1: Prikaz ocen ocenjevalcev glede sestave izpitnih pol ter navodil za ocenjevanje

Kriterij	Povprečna ocena	Modus
sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 1	3,76	3
sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 2	3,59	4
sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 1	3,45	3
sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 2	3,34	3

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je pisni izpit iz izbirnega predmeta psihologija potekal v sredo, 30. maja 2018. Pri pisanju izpita ni bilo posebnosti.

Število vseh kandidatov, ki so opravljali pisni izpit iz predmeta psihologija, je bilo 1.669 (vsi kandidati splošne mature brez kandidatov poklicne mature). Kandidatov referenčne skupine, ki jo predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov), pa je bilo 1.508.

Člani DPK SM za psihologijo smo izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* izpitnega gradiva v četrtek, 31. maja 2018. Seminar za ocenjevanje izpitnih pol za vse zunanje ocenjevalce in razdeljevanje gradiva v ocenjevanje smo imeli v petek, 1. junija 2018. Pri ocenjevanju je sodelovalo 43 zunanjih ocenjevalcev, skupaj s 5 člani DPK SM. Iz ljubljanske regije je bilo 35, iz mariborske pa 8 ocenjevalcev. V spomladanskem izpitnem roku je vsak ocenjevalec ocenil približno 38 kompletov izpitnih pol (IP 1 in IP 2B) v prvem ocenjevanju in prav toliko v drugem.

Ocenjevanje je potekalo po ustaljenih postopkih in korakih, in sicer:

- ocenjevanje se je izvajalo na domu;
- ocenjevalci so ocenjevali 1. izpitno polo (IP 1) in drugi del 2. izpitne pole (IP 2B);
- vsako izpitno polo sta neodvisno ocenila dva ocenjevalca.

Menjava nalog po 1. ocenjevanju je bila izvedena 8. junija, oddaja nalog po 2. ocenjevanju pa je bila 15. junija 2018. V dneh med 19. in 22. junijem 2018 smo izvedli še kontrolno ocenjevanje tistih izpitnih pol, kjer je bilo razhajanje dveh ocenjevalcev za več kakor 20 % ocene na celotni izpitni poli.

Izpitnih pol (IP 1 in IP 2B) za kontrolno ocenjevanje (20 % razlika) je bilo 315. Prav tako smo kontrolno ocenili 46 izpitnih pol tistih kandidatov, ki so po določitvi mej dosegli 1 oz. 2 točki pod mejo za zadostno oceno.

Kontrolno ocenjevanje je poleg glavne ocenjevalke izvedlo 8 pomočnikov glavnega ocenjevalca, ki jih je marca l. 2018 v soglasju z glavno ocenjevalko imenoval Državni izpitni center.

V zvezi z izpeljavo izpita splošne mature iz psihologije in izvedbo ocenjevanja izpitnih pol v letu 2018 ugotovljamo sledeče:

- v zvezi s tiskom izpitnih pol ni bilo nepravilnosti;
- v zvezi s tiskom *Navodil za ocenjevanje* ni bilo opaziti nepravilnosti;
- oblika točkovnika je bila ustrezna in pregledna za ocenjevalce;
- med potekom izpita splošne mature iz psihologije na posameznih šolah ni bilo zabeleženih posebnosti;
- prevzem gradiva, menjava in vračanje izpitnih pol so potekali brez posebnosti;
- delo zunanjih ocenjevalcev je bilo korektno izvedeno.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Za vpogled v izpitne pole pri psihologiji sta po razglasitvi rezultatov spomladanskega roka splošne mature 2018 zaprosila 102 kandidata. Skupno število ugovorov je bilo 58, vsi na oceno (noben na izračun ocene). Izvedenske preglede je opravilo pet izvedencev.

Preglednica 5.2.1: Statistični prikaz podatkov o vpogledih in ugovorih

Število zahtev za vpogled	Štev. ugovorov na oceno	Štev. ugovorov na izračun ocene	Sprememba vsote točk	Povprečna sprememba % točk	Povprečna sprememba točk. ocene	Sprememba ocene
102	58	0	26	1,67	1,00	13

Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 26 kandidatih spremenila vsota števila točk, vendar se je ocena spremenila samo pri 13 kandidatih. Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, ki jih je do višje ocene ločilo majhno število točk.

Letos je bilo število zahtev za vpogled nekoliko nižje kot v prejšnjem letu (lani je bilo 128 zahtev za vpogled, letos 102, vendar je bilo letos tudi nekoliko manjše število kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije). Ugovore je letos podalo 58 kandidatov (lani 57). Število sprememb ocen pa je letos 13 (lani 24).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je izpit iz predmeta psihologija opravljalo 1.795 vseh kandidatov (kandidati SM in kandidati PM), kar je primerljivo številu kandidatov v prejšnjem letu (lani je bilo 1.801 vseh kandidatov). Kandidatov, ki so prvič v celoti opravljali splošno maturo iz psihologije (t. i. referenčna skupina SM), je bilo 1.508 (lani 1.541). Povprečni uspeh kandidatov je bil nekoliko nižji kot lanski. Letos so kandidati referenčne skupine v povprečju dosegli 73,02 točke (lani 74,65). Povprečna ocena pri predmetu je bila 3,54 (lani 3,67). Kriterij za pozitivno oceno je bil enak kot lani (48 točk). V primerjavi z lanskim letom je bil letos nekoliko višji odstotek neuspešnih kandidatov referenčne skupine SM (2,05 %, lani 1,69 %). Povprečno število odstotnih točk pri zunanem delu izpita je bilo letos nekoliko nižje kot lani (letos 55,00, lani 56,72), najvišje število doseženih odstotnih točk pri zunanem delu izpita pa je bilo primerljivo lanskemu (79,50 točke, lani 79).

Povprečna težavnost zunanjega dela izpita je bila zmerna in podobna lanski (IT letos 0,69, lani 0,71). Rezultati po posameznih izpitnih polah so podobni lanskim. Nekoliko boljši so bili na izpitni poli 1 (strukturirane naloge), povprečni rezultat je bil 24,31, lani 24,80 točke od možnih 36 točk. Na izpitni poli 2A (naloge izbirnega tipa) je bil povprečni rezultat letos 11,78 točke (lani 11,71 točke) od možnih 14 točk. Na izpitni poli 2B (strukturirani eseji) pa je bil povprečni rezultat nekoliko nižji kot lani (18,90 točke, lani 20,20 od možnih 30 točk).

Določanje mej med ocenami je potekalo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah. Meje med ocenami so letos enake lanskim.

Povprečno število odstotnih točk pri notranjem delu izpita je podobno kot lani (18,01, lani 17,93 točke) od možnih 20 točk; izračunani indeks težavnosti pa obakrat znaša 0,90. Notranji del izpita se nanaša na izdelovanje seminarske naloge in že vrsto let ugotavljamo, da je ta del izpita za kandidate lažji kot zunanji del. Razlika v doseženih povprečnih vrednostih točk med zunanjim in notranjim delom izpita nastane, ker kandidati vložijo v delo s seminarsko nalogo več truda kot v učenje za zunanji del, saj izberejo temo seminarske naloge v skladu s svojimi interesi, za izdelavo naloge imajo med šolskim letom na razpolago dovolj časa, nudena jim je tudi mentorjeva pomoč.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Prek vprašalnikov je 33 ocenjevalcev posredovalo mnenje o nalogah in vprašanjih. Večina ocen za sestavo izpitnih nalog se giblje med 3 in 4. Nekaj ocenjevalcev je posredovalo tudi kritično mnenje na sestavo posameznih nalog. Njihove pripombe glede strukturiranih nalog so se nanašale predvsem na prvo nalogo (vprašanja naj bi bila bolj določna), pripombe nekaterih ocenjevalcev glede strukturiranih esejev pa so se nanašale na premajhno razumljivost vprašanj ter obsežnost vprašanj na ravni razumevanja in uporabe. Zunanji ocenjevalci so tudi ocenjevali, katere taksonomske stopnje kandidati slabše obvladajo, ko odgovarjajo na vprašanja. Po mnenju večine ocenjevalcev so imeli kandidati pri izpitu splošne mature iz psihologije 2018 večinoma težave na ravni znanja ter razumevanja in uporabe.

6.3 Druge ugotovitve

Priprava, prevzem izpitnega gradiva, ocenjevanje in vračanje izpitnih pol je potekalo brez večjih posebnosti. Delo zunanjih ocenjevalcev je bilo korektno izvedeno. Število kontrolnih ocen (kadar je razhajanje med dvema ocenjevalcema za več kot 20 % ocene) je bilo nekoliko višje (315) kot lani (280). Kontrolno smo ocenili tudi izpitne pole tistih kandidatov, ki so po določitvi mej med ocenami dosegli 1 oz. 2 točki pod mejo za pozitivno oceno, teh izpitnih pol je bilo 46 (lani 58). Za vpogled v izpitne pole po razglasitvi rezultatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature sta pri psihologiji zaprosila 102 kandidata (lani 128). Število ugovorov na ocene je bilo letos 58 (lani 57). Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 26 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena se je spremenila 13 kandidatom. Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, ki jih je od višje ocene ločilo nizko število točk.